

standardelor privind instruirea și formarea economică; formarea continuă și sistemică a cadrelor didactice care predau disciplinele economice etc. [5].

În această ordine de idei, în baza condițiilor identificate și descrise mai sus, **concluzionăm** că: în Era informației și globalizării, educația economică bazată pe formarea culturii economice a devenit mai importantă ca niciodată. Un parteneriat eficient între familie și școală are un rol decisiv în formarea culturii economice la preadolescenți, fiecare parte având responsabilitatea de a veni cu propuneri, inițiative și de a fi deschisă în sensul schimbării și învățării permanente alături de elevi.

Întrucât copiii sunt acei care asimilează informația nouă mult mai rapid, părinții au nevoie de ajutor și îndrumare în ceea ce privește sporirea calității educației economice familiale și, totodată, cadrele didactice au nevoie de investiții pentru îmbunătățirea instruirii economice în cadrul instituțiilor de învățământ.

BIBLIOGRAFIE

1. COJOCARU-BOROZAN, M., SADOVEI, L. Fundamentele științelor educației. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2014.
2. CUZNEȚOV, L. *Asigurarea normativității acțiunii educative în cadrul școlar și familial*. În materialele Conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor „Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”. Seria 19, vol. 2, pp. 95-101. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2017.
3. CUZNEȚOV, L. *Educație prin optim axiologic*. Chișinău: Editura Primex- Com, 2010.
4. Gherasim, I., Rolul motivației în reușita învățării disciplinelor economice. În: *Didactica Pro*. 2019, nr. 1 (113), pp. 44-47.
5. Agenda Națională de Business din Moldova, în ce măsură sistemul educațional din Republica Moldova satisfac nevoile de forță de muncă ale companiilor?, [vizitat: 27. 04. 2020]. Disponibil: http://www.viitorul.org/files/4539299_md_raportul_sinte.pdf

STRATEGII MAGISTRALE VALORIFICATE ÎN EDUCAȚIA DE GEN, COMUNE PENTRU FETE ȘI BĂIEȚI

*Duminică Stella, asistent univ.,
doctorandă IȘE*

CZU: 37.013:305

Abstract

The article highlights to the reader a key moment in gender education of preschoolers: knowledge, awareness in social learning of appropriate gender behavior, which would include: equity, equality, autonomy, responsibility, honesty, collaboration and relational partnership of boys and girls and would exclude: rejection, terrorization, exploitation, depreciation, etc. represents the main strategy of gender education and would substantially contribute to preventing gender inequality and emotional abuse.

Key-words: gender education, equality, equity, gender mainstreaming strategy, principles of gender education, gender culture, gender values, gender partnership.

Schimbările radicale în societate influențează mult comportamentul și relațiile dintre oameni, în special raporturile dintre genuri. Rolurile genurilor, caracteristicile și comportamentele atribuite mai mult băieților și fetelor sunt într-o continuă schimbare într-o instituție de educație timpurie. Pe măsură ce rolurile se modifică, unele dintre caracteristicile tradiționale nu mai sunt atât de strict determinate pentru un sex sau altul.

În contextul vizat considerăm oportun să scoatem în evidență **un moment cheie în educația de gen a preșcolarilor:** cunoașterea, conștientizarea în învățarea socială a

comportamentului adecvat de gen, care **ar include:** echitatea, egalitatea, autonomia, responsabilitatea, onestitatea, colaborarea și parteneriatul relațional al băieților și fetelor și **ar exclude:** rejectarea (refuzul de a cunoaște prezența, valoarea și calitățile persoanei); deprecierea (insultarea, ignorarea persoanei); terorizarea (amenințarea, producerea unor sentimente de teamă; intimidarea, privarea de libertate sau alte drepturi); exploatarea (socializarea persoanei într-un mod care i-ar aduce persoanei prejudicii morale și fizice); izolarea (limitarea implicării acesteia în luarea unor decizii, în desfășurarea unor evenimente sau interzicerea participării acesteia); discriminarea (realizarea unor acțiuni care lezează drepturile omului) și neacceptarea responsabilității emoționale (afișarea unei atitudini detașate, indiferente, ignorarea nevoilor emoționale – reprezintă **strategia magistrală a educației de gen** și substanțial ar contribui la preîntâmpinarea inegalității de gen și a abuzului emoțional.

Cercetările realizate în domeniul problematicii de gen (Hurubeanu A. [6], Jordan V. [7], Makow H. [8] etc.) au demonstrat că *abuzul emoțional*, formă de violență și agresiune, care poate parveni atât din partea băieților, cât și a fetelor este provocat de incompetența cadrelor didactice, părinților cu privire la formarea culturii de gen și de perpetuare a stereotipurilor de gen învechite, a opiniilor preconcepute și / sau axate numai pe determinismul biologic.

Cu toate că domeniul de asigurare a egalității între femei și bărbați, în context național, a fost substanțial îmbunătățit în ultimele decenii, prin adoptarea legii cadru – *Legea nr. 5-XVI din 9 februarie 2006 Cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați* [9], aprobarea planurilor de acțiuni și a unui document de politici – *Programul național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-2015* [13]; precum și a legislației aferente domeniului, și anume prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, violenței în familie, asigurării egalității, a fost elaborată *Strategia națională de prevenire a violenței față de fete, femei și combaterea ei în familie (2018-2023)* [15] și realizarea abordării complexe de asigurare a egalității între femei și bărbați în documentele de politici aprobate pe domeniile de sănătate, antreprenariat, educație, angajarea în câmpul muncii, administrație publică locală, situația în ceea ce privește discriminarea de gen nu s-a schimbat.

Așadar, ținând cont de politicile promovate de stat și practicile existente în domeniul vizat, putem conchide că *o modalitate clară de formare a culturii pedagogice a părinților reprezintă educația de gen a lor și a preșcolariilor*. La nivelul educației adultului, aceasta este o intervenție potrivită și necesară atât pentru copii, cât și pentru părinți. De asemenea, s-a conturat poziția decisivă a factorilor de decizie și este formată convingerea că educația timpurie a copilului este o perioadă sensibilă și propice educației de gen. Atrăgând familia în colaborare cu instituția de educație timpurie, de la vârstele timpurii ale copilului, putem educa și forma familia în direcția dată. Informarea adulților privind creșterea și îngrijirea copiilor, cunoașterea particularităților specifice genului, profilaxia discriminării și segregării de gen – vor contribui esențial la cultivarea adulților și a generațiilor în creștere.

Astăzi tot mai mulți specialiști în problematica de gen (Handrabura L., Goraș-Postică V. [5]) pledează pentru utilizarea termenului *echitate de gen* în locul celui de *egalitate de gen*.

Argumentele sunt următoarele:

Egalitate	Echitate
<ul style="list-style-type: none"> • Principiu potrivit căruia tuturor oamenilor li se recunosc aceleași drepturi și li se impun aceleași îndatoriri, prevăzute de regula de 	<ul style="list-style-type: none"> • Egalitate, dreptate, nepărtinire. • Comportare bazată pe respectarea reciprocă a drepturilor și obligațiilor, pe satisfacerea în

<p>drept.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Femeile au <i>dreptul</i>, pot și trebuie să facă același lucru ca și bărbații în diferite instituții și practici. • Femeile sunt capabile să atingă <i>idealurile și să urmeze normele și rolurile masculine</i> în condițiile patriarhale ale relațiilor de gen, chiar dacă au obținut dreptul să fie subiecți ai cunoașterii, moralei, politicii. • Posibilitatea femeii să performeze funcții bărbătești – abordare androcentristă. 	<p>mod egal a intereselor fiecăruia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accentul cade pe <i>dreptate și corectitudine</i>, nu doar pe egalitate. Este o dovadă de egalitate ca femeile să urmeze valori și norme masculine, dar nu este o dovadă de dreptate. • Corect este ca femeile să fie subiecți ai istoriei, ținând cont de experiența lor ca femei, de particularitățile vieții lor. • Corect este ca ele să participe ca parteneri prin diferență la construcția instituțională, normativă, la producerea cunoașterii.
---	--

Totodată, promovarea educației de gen, în special a *egalității și echității de gen* în cadrul instituțiilor de educație timpurie ar fi o primă *școală de formare a copiilor și părinților* în direcția dată, asigurând cultivarea conduitelor partenoriale de viitor în relația bărbat – femeie și profilaxia fenomenului *asimetriei de gen* (care constă în repartizarea neproportională a rolurilor sociale și culturale ale ambelor sexe).

În acest context, este necesar ca părinții și cadrele didactice să cunoască *principiile educației de gen a preșcolarului* care presupun un ansamblu de norme sau teze generale, care orientează și imprimă un sens funcțional procesului de formare a personalității acestuia din perspectiva de gen:

1. *Principiul respectării drepturilor copiilor indiferent de genul acestora*, care trebuie să asigure valorizarea reală a drepturilor copiilor atât de gen feminin, cât și de gen masculin.

2. *Principiul formării identității de gen conform valorilor general-umane și valorilor de gen contemporane* presupune dezvoltarea la fete și băieți a identității feminine și respectiv a celei masculine prin interiorizarea culturii general-umane și a culturii de gen asimilate în familie, instituții preșcolare, prin integrarea socială, cu referință la anumite comportamente și mod de prezentare, înglobând calitățile pozitive de personalitate.

3. *Principiul tratării individuale în educația de gen* presupune evidența și axarea pe particularitățile individual-tipologice, adică trăsăturile caracteriale, temperamentale, afective etc., în corelație cu cele de gen, vârstă, starea sănătății preșcolarului.

4. *Principiul abordării integrate a egalității fetei și băiatului preșcolar* prezintă valorificarea și asigurarea oportunităților egale în procesul educațional de către actorii educaționali, care participă la formarea personalității acestora.

5. *Principiul formării atitudinii pozitive față de viață, genul său și față de genul opus* presupune crearea în familie, instituție de educație timpurie, a unui climat educațional calm, optimist, binevoitor, constructiv, respectuos între copil și actorii educaționali, care ar promova un model de gen armonios.

6. *Principiul asigurării ajutorului, suportului moral în procesul de conștientizare a particularităților fiziologice, psihologice și de gen*, se exprimă prin orientarea preșcolarului în direcția formării identității de gen și a conștiinței de sine. Acest principiu asigură stabilirea instrumentelor ce pot facilita autocunoașterea eficientă a preșcolarului și dezvoltarea abilităților decizionale în autodeterminarea sa cu ajutorul adultului.

7. *Principiul asigurării continuității, consecvenței, unității cerințelor în procesul educației de gen* reglează acțiunile și influențele educaționale în procesul formării personalității

preșcolarului prin prisma formării comportamentului de gen a acestuia. Acest principiu presupune o colaborare și coordonare sistematică și continuă a activității actorilor sociali-educativi, ceea ce va permite o consolidare eficientă a conștiinței și comportamentului preșcolarului atât în cadrul familiei, în mediul preșcolar, cât și în cel social.

Întrucât avem ca scop formarea culturii de gen cadrelor didactice și părinților, chiar dacă ne interesează numai vârsta preșcolară, studiind ambele aspecte, am ajuns la concluzia că acest instrument pedagogic trebuie să conțină cadrul de referință și strategiile educației fetelor și băieților în toate etapele de vârstă a copilăriei și adolescenței. Fiind întocmit, și structurat ca o matrice, instrumentul dat permite să aflăm care este scopul, specificul educației de gen și să ne orientăm în strategia și metodele aplicate în educația familială la fiecare etapă de vârstă (de la naștere până la 18 ani) (Tabelul 2). Am realizat acest lucru pentru ca părinții și cadrele didactice să observe coerența, continuitatea și interconexiunea strategiilor educative în integritatea sa și să înțeleagă importanța acțiunilor sale, ghidându-se în educația fetelor și băieților în funcție de vârsta acestora.

Etapa de vârstă	Specificul etapei și a EG (de ce au nevoie fata și băiatul)	Strategii educative operaționale
0-2ani	<p><u>Educația de gen a fetelor</u> Scopul educației: Oferirea iubirii și protecției necondiționate. Specificul educației: Îngrijire și iubire: siguranță, protejarea și satisfacerea trebuințelor fiziologice și psihoemoționale. Formăm copilului simțul percepției iubirii și protecției din partea adulților.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea igienei corpului în funcție de particularitățile fiziologice a copilului / fetei. • Contactul fizic cu mama și tata (mângâieri, atingeri / netezirea copilului etc.) • Contactul vizual cu mama și tata. • Comunicarea permanentă cu ambii părinți (se vorbește copilului: se cântă, se numesc acțiunile pe care le facem etc.)
2-5 ani	<p>Scopul educației: Învățarea fetei să aibă încredere în sine, să fie curioasă și creativă în cunoașterea lumii înconjurătoare. Specificul educației: Iubire și stimulare a cunoașterii; dezvoltarea inteligenței și sprijinirea în formarea identității de gen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Axarea pe formarea unor deprinderi elementare de igienă personală (stimularea spălării pe mâini, pe față, folosirea băsmăluței, aranjarea hăinuțelor etc.) • Stimularea cogniției prin aplicarea jocurilor de observație, de manipulare cu variate obiecte, jucării etc. • Lecturarea poveștilor și poeziilor destinate vârstei date cu demonstrarea și explicarea ilustratelor ce conțin subiecte clare (băieți, fete, adulți de ambele genuri etc.)
5-10 ani	<p>Scopul educației: Orientarea și implicarea în socializarea fetei (cea de a doua identificare cu genul său). Specificul educației: Accent pe valorizarea personală și a celorlalți copii și tratarea acestora cu respect, indiferent de gen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Centrarea pe cooperarea cu alți copii în activități și jocuri. • Axarea pe insuflarea faptului că și ceilalți copii au necesități și sentimente / descoperirea că ea nu este <i>centru universului</i>. • Ghidarea spre înțelegerea faptului că este interesant să te joci și să relaționezi cu alți copii.

10-14 ani	<p>Scopul educației: Conștientizarea profundă a identității sale de gen, consolidarea nucleului Eului său și elaborarea unor elemente noi de securizare a acestuia.</p> <p>Specificul educației: Accent pe conștientizarea faptului că fetița este o persoană de sine stătătoare și o individualitate separată, găsirea <i>scânteii personale</i> și învățarea elementelor de securizare în relația cu prietenii falși și cu băieții. Învăță activ conduita feminină, luând exemplu de la mama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Axarea pe înțelegerea și descoperirea calităților sufletești / spirituale și acceptarea identității sale de gen. • Dezvoltarea activă a sferei moral-volitivă și construirea unei cariere școlare optime. • Reactualizarea și aprofundarea cunoștințelor privind socializarea și orientarea în carieră. • Conștientizarea aspectelor legate de intimitate și relaționare cu genul opus.
14-18 ani	<p>Scopul educației: Asumarea responsabilității pentru propria viață și existența demnă, respectarea modului sănătos de comportare, orientată spre o maturitate feminină.</p> <p>Specificul educației: Accent pe stima personalității fetei, manifestată de mamă, tată și alte rude, prin stimularea maturizării psihosociale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea și exersarea trăsăturilor moral-volitivă (onestitate, bunătate, curaj, sensibilitate, exigență, perseverență etc.) • Continuarea consolidării modului sănătos și demn de viață. • Exersarea responsabilității privind comportarea și deciziile personale.

Educația de gen a băieților

0-6 ani	<p>Scopul educației: Oferirea iubirii și protecției necondiționate.</p> <p>Specificul educației: Îngrijire și iubire: siguranță, protejarea și satisfacerea trebuințelor fiziologice și psihoemoționale. Copilul este mai apropiat de mama, cu toate că participă și tata în educație.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea igienei și satisfacerea necesităților copilului. • Contactul fizic cu ambii părinți. • Contactul vizual cu ambii părinți, prevalând mama. • Comunicarea permanentă cu ambii părinți cu implicarea accentului pe dezvoltarea masculinității.
6-14 ani	<p>Scopul educației: Dezvoltarea percepției și abilităților moral-volitivă în îmbinare cu formarea personalității de bărbat.</p> <p>Specificul educației: <i>Ieșirea din cochilie</i>, învață a fi bărbat, orientându-se spre relaționarea și comunicarea mai frecventă cu tata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Centarea pe formarea sferei emoționale și moral-volitivă pentru a stabili un echilibru comportamental. • Activizarea tatălui (sau a altei rude de gen masculin) în educația și relaționarea cu băiatul. • Discutarea comportamentelor bărbătești cu accent pe tot ce este demn și ce nu este demn.
14-18 ani	<p>Scopul educației: Dezvoltarea stimei de sine, a responsabilității și a maturității. Cultivarea demnității de bărbat.</p> <p>Specificul educației: Accent pe aprofundarea conștiinței de sine, fortificarea manifestărilor onestității bărbătești în luarea deciziilor și conduită.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea stimei de sine prin exersarea comportamentelor masculine responsabile. • Centrarea pe înțelegerea valorilor de gen și a stereotipurilor învechite prin însușirea rolurilor socio-culturale moderne.

Strategii magestrare valorificate în EG comună pentru fete și băieți
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea inteligenței emoționale și a calităților moral-volitive prin cultivarea respectului față de sine și genul opus. 2. Dezvoltarea responsabilității și culturii de gen prin explorarea sistematică a valorilor și principiilor educației de gen. 3. Centarea pe respectarea normelor morale și a drepturilor omului, indiferent de gen.

**Tabelul 2. Matricea educației de gen în copilărie și adolescență
(adaptat după Biddulph S., 2015) [1, 2, 3]**

După cum putem observa, instrumentul conține etapele de vârstă, specificul lor, scopul educației în cadrul acestora și strategiile educative pe care trebuie să le cunoască părinții și pedagogii din instituțiile preșcolare. Evident că pentru a elabora *Matricea educației de gen în copilărie și adolescență* (Tabelul 2), am studiat, am analizat și am esențializat ansamblul concepțiilor și accepțiunilor savanților, care au efectuat cercetări tranșante și de durată privind creșterea și educația de gen a băieților și fetelor (Biddulph St., 2015 [1, 2]; Cuznețov L., 2004 [3] Adumitroaiei E., 2013 [16]; Turliuc M. N., 2013 [11]; Davidson J., 2013 [4]; Popa N., 2016 [10]; B. B. Козлов și H A Шухова, 2010 [12] etc.).

Cunoașterea specificului etapelor educației de gen a fetelor și băieților de către părinți, cadre didactice și aplicarea strategiilor educative în familie și grădiniță, vom contribui la formarea reprezentărilor despre masculinitatea și feminitatea, ca „sex puternic” și „sex frumos”, ținând cont de egalitatea genurilor în societatea modernă. Băieților le vom forma identitatea masculină, ce înglobează nu numai calitățile exterioare, forța fizică, dar o deosebită atenție se va acorda calităților interioare: *generozitatea, onestitatea, bărbăția, cavalerismul, rezistența, perseverența*. Fetelor le vom forma identitatea feminină, ce se determină nu numai la exterior, cum ar fi frumusețea chipului, dar sunt, în primul rând, calitățile interioare ca indicatori importanți: *feminitatea, gingășia, maleabilitatea, toleranța, modestia, demnitatea, compătimirea*.

Astfel, în procesul educațional se vor cultiva respectul băieților față de fete și a fetelor față de băieți, se vor forma abilități ale comportamentului de gen în diferite activități, se vor discuta despre interese reciproce și atitudinea față de părerea celuilalt, aceasta ne demonstrează că preșcolarii vor poseda un parteneriat de gen în relațiile lor interpersonale.

Formarea comportamentului de gen preșcolarilor, prin cultivarea respectului față de sine și genul opus, este determinată de toți factorii educaționali: familie, grădiniță, mas-media etc., dar este o axiomă faptul că formarea culturii de gen începe în primii ani ai vieții. Anume familia, părinții și cadrele didactice sunt cei care, pas cu pas, ghidează copiii spre formarea personalității integrale.

BIBLIOGRAFIE

1. BIDDULPH, S. *Cum să ne creștem băieții*. București: Humanitas, 2013.
2. BIDDULPH, S. *Cum să ne creștem fetele*. București: Humanitas. 2013.
3. CUZNEȚOV, L. *Curriculum educația pentru familie*. Chișinău: Editura Museum, 2004.
4. DAVIDSON, R. J.; BEGLEY S. *Creierul și inteligența emoțională*. București, Ed. Litera, 2013.
5. HANDRABURA, L.; GORAȘ-POSTICĂ, V. *Educație pentru echitate de gen și șanse egale: Auxiliar didactic pentru profesori și elevi*. Ed. a 2-a, rev. Chișinău: Bons Offices. 2016.
6. HURUBEANU, A. Regimurile bunăstării în țările Uniunii Europene din perspectiva analizei de gen – un răspuns incert la problematică articulării vieții profesionale cu viața personală și de familie. În: *Gen, muncă, familie și schimbare*. Iași: Institutul European, 2013, pp.71-86.

7. JARDAN, V. Feminitate și masculinitate: două dimensiuni complementare. În: *Symposia professorum Psihologie, Biblioteconomie, Științe reale*. Chișinău. 2000. pp. 28-29.
8. MAKOW, H. *Feminismul și noua ordine mondială*. București: Meteor Press. 2012.
9. Legea nr. 5-XVI din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați: nr. 5 din 09-02-2006. În: Monitorul oficial, 24-03-2006, nr. 47-50 art. 200.
10. POPA, N. *Eficientizarea autoeducației școlarului mic în contextul consilierii psihopedagogice a familiei*. tz. de doct. în științele pedagogice. Chișinău, 2018.
11. TURLIUC, M. *Gen, muncă, familie și schimbare*. Iași: Institutul European, 2013.
12. КОЗЛОВ, В. В., ШУХОВА, Н. А. *Гендерная психология. Учебник для вузов*. Москва, 2010.
13. Programul național de asigurare a egalității de gen în Republica Moldova pe anii 2010-2015: [online] nr. 933 din 31.12.2009. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2010, nr. 5-7 [vizitat: 02. 04. 2017]. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333441>
14. Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021: [online] Nr. 259, din 28-04-2017. În: Monitorul Oficial Nr. 171-180, 02-06-2017, art. 410. [citată 2.03.2018] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=99875&lang=ro
15. Strategia națională de prevenire a violenței față de fete, femei și combaterea ei în familie (2018-2023) Hotărârea Guvernului nr. 281 din 03.04.2018 [online] https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr26_49.pdf
16. ADUMITROAIEI E. Perception of parental rejection in children left behind by migrant parents. [online] În: *Revista de cercetare și intervenție socială* Nr. 42:191-203 · January 2013 [vizitat: 20. 11. 2015]. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/287016266_Perception_of_parental_rejection_in_children_left_behind_by_migrant_parents

IMPACTUL PRACTICILOR PARENTALE DIN FAMILIA DE ORIGINE ASUPRA PERSONALITĂȚII AGRESORILOR FAMILIALI

*Gonța Victoria, dr. conf. univ.
UPS „Ion Creangă” din Chișinău
Sabareanu Mihai, psiholog penitenciar
doctorand, UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 159.9.072:316.613.43:343.8(498)

Abstract

Starting from the amplitude of the domestic and social violence phenomenon, we wanted to conduct a study of the psychological profile of the aggressors in the penitentiary environment, examining the personality characteristics and the aggressive behaviour from the perspective of the educational practices of the family of origin, in male and female prisoners, custodied in two penitentiaries in Romania. All these represent the general objective. In order to achieve the major objective of the research we have outlined the specific objectives of the research:

- to characterize the sample of prisoners in terms of the level of aggression and emotional distress.
- to identify clusters of personality disorders present in prisoners;
- to highlight the weight of the different wrong educational practices in the families of origin of the prisoners and their specific association with various personality disorders.
- to highlight differences between male and female prisoners in terms of aggression, emotional distress and parental practices.
- to highlight a series of associations between the criminological variables (recidivism, duration of punishment, delay in punishment, etc.), presence of personality disorders and aggressive behaviour in prisoners.

The research was carried out on two groups of subjects, one consisting of men deprived of liberty, men who carry out the sentence in a maximum security penitentiary and a group made up of women in detention who execute a sentence deprived of liberty in a prison with diversified detention regimes. In terms of age, the subjects are between 22-59 years old.

As findings we mention that, a part of the research hypotheses was confirmed and that there was a partial antagonism between the groups of prisoners which led to the sustainability of the general objective.